

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetheti csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetési díja: három hasábos petítor 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.

Bélyeg minden beíratásnál 30 kr.

Nyilttér garmond sor: 20 kr.

12277—1889. sz.

Főispán úr ö Meltósága, B.-Gyarmaton a vármegye székháza magytermében tartandó f. é. szeptember havi rendes közgyűlés hatánapjául **szeptember havna 10-ik napját** tűzvé ki, van szerencsém a vármegyei bizottság tisztelt tagjait, a tárgysorozat és az 1890. évi vármegyei költségvetés közlése mellett, megjelenésre felkérni s az állandó választmány **ugyanaz nap délelőtti 9 órára** egybehívni.

Kelt B.-Gyarmaton, 1889. évi augusztus hó 29-én

az alispán helyett:

Jihanyi Terencez, főjegyző.

Tárgysorozat:

1. Az 1890. évi vármegyei költségvetés tárgyalása.
2. Ministeri leiratok.
3. Küldöttségi jelentések.
4. Alispáni előterjesztések és jelentések
5. Községi belső szervezeti szabályrendeletek.
6. Községi számadások tárgyalása.
7. Községi ügyek.
8. Két közigazgatási bizottsági tag választása.

Az iskolaév kezdetén.

A két hónapi s mint reméljük jól eltöltött nagy szünet után beérkeztek ismét tanárjaink s követik őket a tanítványok; itt van tehát az ideje hogy néhány komoly szót szóljunk a nemzeti nevelés oly fontos feladata érdekében.

Általános tankötelezettség, általános hadkötelezettség; az újabb korban ez a két legfőbb biztosítéka minden államnak, s ha politikusaink mondhatják is, hogy az utóbbit t. i. a nemzeti hadügyet illetőleg némileg meg vannak kezelve; a tanügy s a nemzeti nevelés, tagadhatatlanul egészen saját kezzeink közé van letéve, ha tehát itt mulasztás követeltetik el,

azért a felelősség kizárólag minket, még pedig mindnyájunkat illet, hivatalos állásánál, vagy családi helyzeténél fogva egyiket többé, másikat kevésbé.

Ezen igazság s ezen nagy témának teljes kifejtése túlhaladja egy heti lap kereteit, azonban rámutatván a feladat fontosságára, nevezetesen arra, hogy a jó tanítás s a helyes nevelés a nemzet boldogulhatásának alapjait képezik, melyekre tehát gyengébb vagy erősebb épület az alap lazasága vagy szilárdságához mérten építhető, ebből indulva ki, kötelességünk időszerűleg felhívni figyelmét a tényezőkre.

Ezen tényezők közé számítjuk első sorban a tanítókat.

Sokat hallhatjuk azon régi latin közmondást, hogy akit az istenek gyűlölnék, tanítóvá teszik. Én ugyan e mondás igazságát csak csekély részben voltam hajlandó mindig elismerni, tudva azt, hogy az állami társadalomban nincs egyetlenegy oly állás sem, melynek kellő betöltése nagy munka és sok bajjal összekötve nem volna, s ezek között a tanítói állás még igen sok oly kellemes, oly lélekemelő tulajdonságok, eredményekkel is dicsekedhetik, a melyek a többi állásoktól nagyrészt meg vannak tagadva.

Mert ha megengedjük is, hogy erős a versződés annyi különböző természetű gyermek, vagy ifju oktatása és nevelésével; de vajjon nem hasonlíthatatlanul több-e a recreációra szánt idő is a tanítóknál, mint más pályabelieknél, akikre pedig szintén és pedig ugyiszólván folyton, mindennap erős és nehéz feladat vár.

S lehet-e vajjon nemesebb élvezet, érzet, lehet-e nagyobb elégtétel, mint midőn a tanító látja, napról-napra évről-évre tapasztalja gondos és szorgalmas munkálkodásának eredményét a tanítványokon, az újabb nemzedéken.

Persze, ez csak a szellemi jutalom, csak erkölcsi elégtétel; de hol van ugyanígy az annyi jutalom; mert hiszen élni is kell. No hát, hál Istennek ma már sok panaszra e tekintetben

is mindinkább kevesebb az ok; a tanítók helyzetének javítása általános őszinte törekvés, fönt és lent egyaránt.

A nagyobb jutalomra főleg néptanítóink rászorultak és erre ők ma már nem hiába reménykednek, mert a kormány és pedig úgy a világi, mint az egyházi kormány, valamint a társadalom is vállaltva igyekszik a jobbításokon.

De viszont méltán elvárhatja a nemzet, kormány és társadalom, hogy a tanítók is nemcsak feladatuknak, az önkényt vállalt pályán, teljes buzgóság és igyekezettel feleljenek meg. E tekintetben ma már jogosan többet várhatunk tőlük, mint annakelőtte.

Ha pedig csekély vagy csak közepeszerű eredményt tüntetnek fel, mentségül nem igen szolgálhat a tanrendszer hibás volta, vagy a tanítványok szorgalom hiánya; mert mindakét esetleges bajon az értelmes, az igazi és jóakaratu tanító sokat javíthat; bátran el lehet mondani, hogy az ő kezébe van főleg letéve a tanuló jövő boldogulása, sorsa.

De nem vonjuk kétségbe, miszerint a családok, a sajtó s az egész társadalomnak is összhangzatosan közre kell működnie arra nézve, hogy a tanító buzgósága kárba ne vesszen. E részben tehát le kell vetköznünk az eddigi közömbösséget; uton-útfélen, a szószékről és mindenütt mindig inteniünk, figyelmeztetniünk kell a szülők és gyámokat a gyermekeik iránti, legszentebb kötelességük teljesítésére.

Házi béke, rend, szorgalom, takarékos munkásság, vallásos érzület s a felebbvalók iránti tisztelet és engedelmisség, ime, ezek azon jó példák, melyeket ha a gyermek, az ifju otthon és a társadalomban lát, akkor a tanító oktatása és nevelése is sokkal jobb talajra fog találni növendékeinek jóra fogékony keble és elméjében.

S hogy a hatóságok s az iskolaszékek feladata is több, semmint amit chablonszerűleg eddig végeztek, arra talán elég egyszerűen rámutatnunk.

TÁRCZA.

Itthon.

Irta: Domén Zsigmond

Egyszerre jobbra fordult közlekedési miseriánk és ... Vagy mit is mondok?! Ugyan miféle vezérezkibe való frázis jutott eszembe?! Dehogyan is, dehogyan is fordult az jobbra, nem lesz abból soha semmi! Nem is így akartam én azt mondani, kezdjük hát újra.

Egyszerre jobbra kanyarodott közlekedési miseriánk egyik szamozatlan flakkerje* és benne voltunk a gyarmati határban.

Nem tudom mi történt velem, de e pillanattól fogva különös érzés vett rajtam erőt. Az életem társalgás, mely eddig a kocsiiban folyt — különösen amaz ünefedt percekben, midőn holmi kerékroppanás, tengelytörés vagy egy kis felfordulás és hasonló czári utigondolatok nem bántottak — hirtelen megakadt. Kiki magával lett elfoglalva: utitársam, egy divatosan öltözködő fiatal jubörkereskedő keztyűt buzott a kezére, orrára pedig sötét üvegű orcsipetűjét illesztette s próbálgatta, vajjon melyik posztura lesz legalkalmasabb a városba való bevonulásához. Magam is nyakraválom felé nyultam, nem-e csuszott fölére, megigazitottam kalapomat és köpenyemet s szivarom végét odaadtam a kocsisnak, melyért kalapjához emelte ostarát; aztán jól megrántotta a gyeplőt és néhányszor odasúhlított a megkínzott táltosok hasa alá, hogy szegény párik hirtelen felkapták fejeiket és lábaikat; hadi lássák a városban, hogy neki nem csak olyanféle rongyos gebái vannak.

Izgatottságom folyton folyva nőtt, száz meg száz gondolatöredék hemzsegett, mint valami méhraj agyamban. Ugyan ki is lesz az első a városból, kívül találkozik? gondolán a többi közt. Hát nem sokára szemközt jő néhány gyarmati barom. Nehogy isten ments! valami félreértést keltsen, sietek kitérőre, hogy ezáltal

valóságos barmokról beszéljek, kik minden ellenvetés nélkül — mintegy érezve, hogy nekik ez a rendeltetésük — vezeltették magokat a vágóhídra. Bizony akárhány barmot nem lehet ily könnyen elcsapítani!

Lelkem ezer szállal van e földhöz fűzve, hol bölcsőm állott s ahol nekedtem; bárhol is legyek, mindig eszemben van a „Szülőföldem szép határa” és él bennem a vágy, hogy „meglátlak-e valahára”. Ez a hely, melynek levegőjét legelőször szívtam magamba, hol legelőször eszméltem, legelső gondoltam; ahol az első öröm és az első bánat ért; hol játszva és gondatlannal éltem át a boldog gyermekkor — szent lett előttem. Egy-egy kacsaj, mely itt hangzott el, egy-egy könnyem, mely itt száradt fel, egy-egy ismerős bókör vagy kő s egyéb emlékeim mindmégannyi delejje váltak, melyek hatalmas erővel vonzzák ide lelkemet.

Nem esoda hát, hogy midőn a város közelébe érve ismét megpillanthattam az első házak falát, oly érzés szállt meg, hogy miként a kereszties vitéz, ki Jeruzsálem falait pillantva meg, leszállt lováról, hogy megcsókolja a szent földet — ugyan-így szerzettem volna leszállani, hogy leborulhassak a drága szülőföldre. De csak képzeletben tettem meg ezt, mert valósággal úgy sem tehettem volna meg; hisz hi azt kívántam volna a kocsisról, hogy álljon meg egy kicsit, tudom, hogy meg se hallgatva az okot, így vágott volna közbe illő tisztességtudással: „csak meg nem állok itt, ugy is a városban leszünk mindjárt, vegyeze el az ur otthon” ...

Beérve a városba, egészen meglepett a változás, mely távollétem alatt történt; mondhatom, majdnem idegenszerű benyomást tett rám az az újítás, hogy szinte feszélyeztetve éreztem magamat a kocsiiban; elfoglalt szememnek úgy látszott, mintha helyenként a járda sokkal szélesebb volna, mint a kocsiút s mintha ez azok által annyira összehorizottatnék, hogy szinte kidomborodik fölé a felülete. A járda mellett hársor — úgy látszott — mintha küljebb lett volna taszítva és a meggyház előtti kerteskék, mintha jóval küljebb nyultak volna, mind maga a közép főutakozat. A kocsi még robogott az új kövezeten, jobbra, balra kiesinosított házak maradtak el mellettünk, egyszerre megállt és — itthon voltam.

„Az ut fűradalmait már tegnap kipihenhetted, látom, hogy épen vacsora után vagy; nem tennék egy kis sétát?” „Nagyon szívesen, megengeded, hogy egy szivarra gyújtsak, aztán mehetünk.” „De merre menjünk? A Káposzta utcán át a pincék felé nem igen ajánlatos a séta; az utca még meglehetősen el van hanyagolva, roppant nagy a por rajta, aztán meg most térnek haza a különböző gulyák, ott prédálván el azt, mi tulajdonképp a termőföldre való. Később meg, ha besötétedik, a pincékbe kirándultak hajtanak befelé, ezek pedig ilyenkor rendesen sokat látnak, mi meg természetesen — a sötétben — keveset, így aztán bajos egymásnak kitérni. A Szécsényi utca se igen alkalmas célunkra és ha kiérünk az országútra, jó darabon egy árva bókör sínese; mehetnénk ugyan még a kishídon át a rétekre, de ott van a szunyogok birodalma és a mai napság divatozó szigorú utlevél-rendszer, azoknál is el van fogadva vastag pofabőr alakjában, (amely dicsegetre millió tulajdonsággal különben elegen bírnak.) Nem mindegy egyéb hátra, minthogy a Vác felé vezető útát választjuk.” „Amint tetszik.” Elindultunk hát. A nap épen beesett intelt és magára véve bíboros palástját, leszállni készült a hegyek mögé, hogy körülnézzen a másik birodalmában is; visszatérteig az imenső tartományt helytartójjára a holdra és csillagsegégre bízta. Minden tárgy az esthajnal rózsaszínű fényében úszott és úgy látszott, mintha minden ablak mögött görögülű égze. „Nézd csak, mily szép most az utca!” szólalt meg társam. „Mialatt távol voltál nagyon szépült a város”. „Igazad van” feleltem. „Mit szól az új kövezetünkhöz, nem-e pompás? De az, amit eddig láttál belőle, csak egy része az egésznek, most kövessék épen a Tabán utcát is, hol a zsidó templom van”. „No akkor majd a zsidók is jobb utóp mehetnek ezen túl — a temetőbe, ha letértek görögnyelvű életutjukról.” Azonkívül teljesen elkészült már több utca, már hozzáfogtak a Madách Imre utca kövezéséhez is, aztán sorra kerül a Káposzta utca stb.” „Micsoda? Hisz amint beszélod, egyszerre agyankövezik ezt a várost!” — tréfálództam.

(Folytatása következik.)

*Tudvalevőleg így nevezik a fűkrasbát a legelőgazdák bérfogatóit.

Végezzük tehát azon buzgó óhajással, hogy Isten nevében egyesült erővel lássunk a nemzetböldögítő nagy munkához.

Reményi Károly.

Gr. Degenfeld Lajos, Nógrádvármegye főispánja Losoncban.

Főispánunkat aug. hó 31-én Losoncban nagy ünnepélyességgel fogadták. Már a reggeli órákban a nagybég-utca minden egyes háza, a középületek, tornyok nemzeti zászlókkal voltak fellobogozva.

A fellobogozott indóház perrierjén több száz főnyi díszes közönség gyűlt össze. A rendet a losonci önkéntes tűzoltóság tartotta fön. A testületek saját lobogóik alatt jelentek meg. Mikor a főispán kilépett a kocsiból, sokszorosan felzúgott az éljenzés, mely közé Rudi zenekének hangjai vegyültek. A többször megújuló éljenzés megszűntével, Pokorny Gusztáv, Losonc város polgármestere a következő szavakkal fogadta a főispánt:

Méltóságos gróf és főispán ur!

Örömmel üdvözlöm Losonc város polgársága nevében Méltóságodat városunk területén. Legyen meggyőződve Méltóságod, hogy azon öröm, kegyelet és tisztelet, mely minden egyes losonci polgár kebelében nyilvánul, Méltóságodnak körünkbe érkezése fölött, oly ósztato és tiszta, mely fényesebben tudokul minden külső díszítéssyel. Losonc városnak, mint a megye egyetlen rendezett tanácsa városának a megye községeiben nem megvitatandó szerep jutott. A magyar alkotmányosság és szabadságharcunk koráskában, melynek áldozatát esett, de a romokból újjérezken kiemelkedvén, minden törekvése oda irányult, hogy előre törjön a humanizmus és a haladás nemese útjára; de a czelt melyet maga elő tárt, eddigre elérni nem állott hatalmában; azo ban ha Méltóságod, mint a megye főispánja, a várost pártfogásába fogja venni, ha a városnak nemese és igazságos törekvéseit tekintélyes befolyásával támogatni fogja, úgy azon czelt, melyet kitűzött, nagy részben könnyen utolérheti. Kérjük is Méltóságodat, legyen szives a város munkáit figyelemre méltatni és egyedül a a hájára irányuló törekvéseit hatalmas befolyásával támogatni; mi pedig ígérjük, hogy Méltóságodnak a megye javára czáló intézkedéseit hozzá erővel támogatni fogjuk. Eljen Degenfeld Lajos gróf, Nógrádvármegye főispánja!

Az éljenzés lecsillapultával ő méltósága körülbelül így válaszolt: „Szíve őszinteségéből köszöni a szíves fogadást; örömmel jött Losoncra, mert régóta tisztelni tanulta e városnak a magyar nemzeti szellem fejlődése, az alkotmányosság és hazaszeretet érdekében kifejtett tevékenységét, hiszen ez eszmék neki is legféltettebb kincsei, így a közös működési tér mindnyájukat ugyanazon eszmék szolgálatába hív; óhajlja, hogy Losonc város a már megindult irányban folytonosan fejlődjék, s ha a fejlődés folyamába ő is minél többször befolyhat, szerencsésnek fogja magát érezni.

Ezután a Rákóczy-induló hangjainál a polgármesterrel megindult ő méltósága a díszes közönség több mint 100 hintóra helyezkedve, képzeltben, milyen hosszú sorban indult be a fellobogozott városba.

A főispán ur, mint a város vendége, a kaszinó-épületben, a számára feltartott lakosztályt foglalta el. Ez alkalommal a kaszinó lépcsőzete egész virágos kertté volt idomítva s nagy álló tükör fényelt a feljárásnál.

A megérkezés után alig múlt el húsz perc, mikor főispán ur ő méltósága Török Zoltán losonci, Szakall Ferenc főleki s Beniczky Árpád b.-gyarmati országos képviselők körében a losonci „kaszinó-díszes társalgó-teremben megjelent, hogy a tisztelgéseket fogadja.

A tisztelgők sorát a város képviselő-testülete s tanácsa nyitotta meg Pokorny Gusztáv polgármester vezetése alatt.

A losonci járás képviselőit Csonka Zsigmond, losoncz-járási főszolgabíró vezette.

A gácsi járást Szakall Antal főszolgabíró vezette, kinek üdvözlő szavaira ő méltósága köszönetét nyilvánította.

A losonci róm. kath. egyh. küldöttsége elén dr. Valihora János plébános üdvözölte a főispánt.

A losonci ág. ev. egyház presbyteriumát Margócsy József lelképásztor vezette a főispánhoz.

A losonci ev. ref. egyh. presbyteriuma Illyefalvi Vitéz Lajos lelképásztor vezetése alatt jelent meg.

A losonci izraelita hitközség küldöttségét Rosenthal Tóbiás helyettes rabbinus vezette.

A losonci 25. sz. cs. és kir. serezednek itt levő tisztikarát Küttel Attilió őrnagy vezette, a m. kir. honvédség nevében D'Elseaux Albert honvéd ezredes, a losonci kir. járásbírósal elén Oroszy Gyula kir. aljárásbíró, a m. kir. posta- és táviró-hivatal nevében Róth Jakab főnök, a m. kir. adóhivatal elén Karner Gusztáv pénztáros, a m. kir. államiutasítói tisztviselő elén Jörg József forgalmi főnök, a losonci ügyvédi kar elén Farkas Károly, a losonci m. kir. áll. főgymnasium tanári kara elén Gresits Miksa igazgató, a m. kir. áll. tanítóképző-intézet tanárok elén Szováthy Lajos igazgató, a losonci tűzoltóegyesület elén Kujni Gyula, a losonci kereskedelmi testület elén Szlávi Lajos, a losonci ipartestület elén Búsak Ádám, a Felső-Nógrádvármegyei Magyar Közm. Egyesület elén Török Zoltán elnök, a „Losoncz és Vidéke” szerkesztősége nevében Laszly István szerkesztő üdvözölték megyénk derék főispánját, ki ez üdvözlőket s jó kívánságokat látható örömmel szívesen köszönte meg.

Délután 2 órakor a Vigadó dísztermében a főispán tiszteletére rendezett ebédnél többen jelentek meg a helybeliek és vidékiek részéről. Az elegánsan terített asztalokon minden vendég előtt a következő, díszesen kiállított menu állott:

Harna leveles májkrém, Fogas tartármártással, Fogoly. Marhaszeletek körözve, Őz és nyúl. Fagyaszott tejcsinab, Pulyka. Befőtt és káposzta-saláta. Gyümölcs, sajt. Torta, fagyalt. Fekete kávé Cognac. — Asztali fehér bor. Egri vörös bor. Mohai, luhai, seitzerei vize.

A negyedik fogásnál főispán ur ő méltósága poharáról ültetett ő méltóságát a királyi, a királynéi és az

uralkodó családért, melyet a közönség állva hallgatott végig és éljenzt meg. Utána Pokorny Gusztáv polgármester a politikai pártok, főként az azok között a békét és egyetértést ápoló főispánért ültetett poharat. Gresits Miksa áll. főgymn. igazgató nemtől kedve, de magyarul folytatva beszédét, házi eszünk tisztikarát ültette. Most ismét a főispán Losonc város polgárságát, annak szabadságharcát, alkotmányos örökeit és kulturális törekvéseit kiemelve és méltányolva ültette. Majd Török Zoltán orsz. képviselő a megye egyháztieleket, mint karöltve egymás mellett hadadó művelődési tényezőket ültet és ültet poharat. Dr. Hermann Károly vármegyei főszámvévo a három jelenlevő orsz. képviselőt: Török Zoltánt, Szakall Ferencet és Beniczky Árpádot ültette. Illyés Lajos reform. lelkész a főispán nejeért Degenfeld Lajosné, szül. Dessewffy Ilonáért ültet poharat, mire Kovács Ferenc kir. közjegyző, mint a rendező-bizottság elnöke indítványára a következő távirat intézetett Szakall Degenfeld Lajosné Dessewffy Ilona grófné ő méltóságának: „Midőn Méltóságodat, mint derék férje család életének gyengéd lelkeletű nemtőjét üdvözli: ugyanakkor őszintén kívánja, hogy Méltóságodat az isten boldog és boldogító évek hosszú során őrítse. — Losoncz társadalmá. — Snell János képző-intézet tanár Nógrádvármegye alispánjaért, Zelenka Gyula a losonci és gácsi járás szolgabíráért: Csonka Zsigmondért és Szakall Antalért, Beniczky Árpád Losonc város szeretett és tisztelt polgármestereért Pokorny Gusztávért, Pongrácz György a művelődés előmozdítóért a losonci áll. főgymn. és tanítóképző intézet tanári karáért, Kovács Sándor a vidéki vendégeért, Török Zoltán a főispán titkáráért, Ambrus Mór a felső-nógrádvármegyei magyar közművelődési egyesület eszméjéért és elnökéért Török Zoltánért, Snell János a rend. bizottság elnökéért Kovács Ferencért, Búsak Ádám a magyar ipar fellendüléséért és Kossuth Lajosért a „turini remete”-ért ültették poharaikat.

A kitűnő ételek és borok e közben mindinkább emelték a hangulatot, melyhez Rudi zenéje is mely a szüneteket töltötte ki élvezetesen, nagyban hozzájárult. Leles éljenzt ültet elő azon mazsazat is midőn Klamarik Danót a főispánnak bemutatják. Este fényes fáklya zene zárta be az ünnepélyességeket. A főispán másnap Gácsra utazott.

L. V.

Komjáthy Anzelm kir. tanfelügyelőnk következő hazaias körlevelet bocsátott ki:

„A magyar nyelv kötelező tanításáról szóló 1879. évi XVIII. t. cz. végrehajtása tárgyában vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ő nagyméltósága által ugyanazon évi 1728. sz. a. kiadott tantervtől felvidéki néptanítóink igen sok helyen eltérőleg járnak el és elégnék tartják, ha egy kis magyar írás, olvasás és fordítással külsőleg valamin mutatnák: ennek következménye az, hogy még tíz év alatt sem jutottak oly eredményhez, minőt a mondott tanterv betartásával méltán várhatunk volna, a várt eredmény pedig nem lehetett kevesebb annál, hogy elemi iskoláinkból az állam hivatalos nyelvünk tudása nélkül egyetlenegy gyermek sem lépjen ki, vannak ugyan, kik ezt tisztán idegen ajku lakosok között még ma is lehetetlennek tartják, de mert az országban és vármegyénkben több oly iskola van, hol a lehetőség fényes bizonyítékait látjuk, a lehetőséget himni kell! s ha hisszük, a jó példát követnünk is kell: ehhez azonban mindenkéül szükséges, hogy a hazaszeretet szent érzete legyen vezérszálunk, mert csak ennek világával érzük el azt, ami minden hazafinak hő óhajta, hogy e szent föld, melyet Magyarok hazájának nevezünk, minden rétegében magyar s mint ilyen nagy és boldog legyen.

Ily érzelemtől vezelve, különösen pedig tekintve azt is, hogy Nógrádvármegye „Nemzeti Intézete”, mely a magyar nyelv terjesztésére nagy áldozatkészséggel törekszik, f. évi július hó 30-án tartott igazgató-választmányi ülésén elhatározta, hogy jövőben csak oly, nem magyar ajku községekbeli tanulókat fog jutalmazni, kik kivétel nélkül minden tantárgyat és így a hittant is kizárólag magyarul tanulják és két év alatt iskolájukat egészen magyar nyelvűnek teszik. Hazafiai és hivatalos állásomból kifolyó tankötelességet kívánok teljesíteni, midőn a mai napon beálló új tanév kezdetén az iskolai hatóságokat és néptanítókat szívélyesen üdvözölve és működésükre Istentől áldást kérve a legőszintébb bizalommal arra kérem, hogy a fent érintett magasztos cél elérésére egyesült erővel törekedjenek, s hogy mielőbb czelt erjünk, nemes törekvésüket három főpontra irányozzák; u. m.:

1. a miniszterium által kiadott tantervnek megfelelőleg akként tanítsassék a magyar nyelv, hogy a beszéd és értelemgyakorlat kezdőknel is magyarul legyen;

2. a tanító ne egyedül a szorosán vett nyelvtan tanításával foglalkozzék, hanem minden tantárgyat magyarul tanítson, vagy legalább használjon fel arra, hogy a gyermekek magyarul is megértsék és nyelvtanilag is helyesen fejezzék ki mindazt, a miről szó van;

3. a gyermekek társalgási nyelve kizárólag magyar legyen és a tanítók úgy tanítványakkal, mint saját családjuk körében is folyvást magyarul beszéljenek és a községi lakosok anyanyelvét úgy az iskolában, mint azonkívül a néppel való érintkezésnél is csak kiegészítőül használják.

Ezen utasítást követve — hosszas tapasztalatból szerzett erős meggyőződéssel mondhatom, hogy az eredmény fényes lesz és az erre hazafiai buzgósággal törekvők nemcsak anyagi jutalomra, de a nemzet halábjára is érdemesek lesznek.

Mi a többi tantárgyak tanítását illeti, erre nézve ezuttal is arra kérem néptanító urakat, hogy főszámt az írás, olvasás és számolásra fektessenek, a történelem és alkotmánytan, különösen pedig a természettan, természet és földrajz tanításánál az ugynevezett bemagolást kerülve, az előbeszélés és szemléltetés által tanítás módszerét használják és a tanulagnak a közelében legin-

kább szükséges részre szorítkozva oda törekedjenek, hogy tanítványaik inkább keveset, de alaposan és jól, a mint többet, de csak felületesen tudjanak.

Ez alkalomból szükségesnek látom a községek t. cz. előjáróihoz felhívást intézni azon kéréssel, hogy úgy a mindennapi 6—12, mint az ismét 13—15 éves tan-köteles gyermekek iskolába járására lelkiismeretes hűséggel ügyeljenek és az igazolatlan mulasztók ellenében törvényesen megszabott bírságolást kerületellen szigorral alkalmazzák, mert a gyermekek késelmével és kinnradásaival a tanítók legbuzgóbb törekvése is meghiúsul.

Szent a czei, szent legyen az e végből teljesítendő kötelesség is.

Kelt B.-Gyarmaton, 1889. szept. hó 1-én.

A felvidéki magyar közművelődési egyeslet közgyűlése Ipolyaágon.

Három éve mult, hogy B.-Gyarmat imosans módon, fényvel és pompával fogadta azon hazafiakat, akik most már 7-ik éve nagy buzgalommal odatörekcsenek, hogy a Kárpátok nyugoti álabán fekvő 10 vármegyét megmagyarosítsák. Ezen 1886. jun. 10-én történt fogadtatás, Gr. Gyúrky volt főispán bája, a egyszerű bankett, faklvászene, városi kivilágítás, stb. stb. még most is élénk emlékezetűben van. Ha nemis voltak ily nagyszerűek az ipolyági szept. 3 és 4-ki ünnepélyességek, melyek a felvidéki m. közm. egyeslet tagjainak fogadtatására rendezettek, mégis azon szívélyesség és barátság, mely ott a vendég tagok iránt nyilvánult, jó és emelő hatást gyakorolt mindenkire.

A nyitrai központi tagok közül Ipolyaágon Rudnay Béla 2-od alelnök jelent meg (Szalavszky Gyula elnök beteg) Az érkezőket Laszkari Pál főszolgabíró fogadta az ipolyási indóháznál.

Szept. 3-án d. u. 5 órakor az igazgató választmány tartott ülést.

Este 9 órakor sikerült hangverseny tartatott követező műsorral:

1. Prolog: Pajor Istvántól. Szavaltá Berkó Eszti k. a. 2. A procidea halásznőkből: Tarantella. Szerzette Raff Joachim. Zongorán előadták 4 kézre Paczoly Irén és Máty Emilia k. a. 3. Aria „Hamlet”-ből: Thomastól Enkelte Balezár Irén k. a. Zongorán kísérte Szabados Béla ur. 4. a. Beethoven 7-ik Symphoniájából: Andante b) Rossini: Stabat Materéből: „Cujus animam.” Zongorával kapcsolt harmoniumon előadta Doleschall Samu ur. 5. Abrand. „Bank-Bán” kedveltebb dallamai felett. Székely Imrétől. Zongorán előadta Blanz Emma k. a. 6. a) Keringő. Szabados Bélától. b) Magyar népdalok. Enkelte Balezár Irén k. a.

A hangverseny után táncz következett, mely a reggeli órákig tartott.

Szept. 4-én 10 órakor a vármegyei ház nagy termé zsufolásig megtelt. A karzat telve volt díszes hölgyközönséggel. A közgyűlésen Majláth István Barsvármegye volt főispánja elnököl, igen lelkes és buzdító beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. E beszéd után — indítványba hozott, hogy br. Majláthy László, Hontvármegye kitűnő főispánja s a magyar kultúra buzgó terjesztője tiszteletbeli elnöknek választassék meg. Ez meg történt s a küldöttségileg behívott főispán igen szép beszédben köszönte meg ezen megtiszteltetést. — Majd kiegészített 150 lagra az igazgató választmány s a tisztikar tagjai megválasztattak.

Örömmel vette tudomásul a közgyűlés, hogy Gr. Csáky Albin vallás és közoktatási miniszterünk a kisked-övásra vonatkozó törvényjavaslatot elkészíté. Az egyeslet is főleg a kiskedvelésre fekteti a főszámt, úgy hogy most 30 kiskedvőt segítöz.

Herczeg Odessalchy Arthur indítványára a közművelődési mozgalom országos szervezése mondattott ki.

Megalapítottatott költségvetés és bemutatottatott a számadás.

Igen helyes volt Kövy Tivadar indítványa, hogy az egyesület gondoskodjék arról, hogy a szegény nép magyar írnakönyvekkel látassék el és az istentisztelet lehetőleg megmagyarosítsassék.

Az évi jelentésből kiemelhetjük a következőket:

A felvidéki magyar közművelődési tarsulatnak ezidőszent 235 alapító és 3476 rendes tagja van. Az évi költségvetés 22297 ft. az egylet vögonya f. évi fennállás óta 54077 ft. Működését az egyeslet főként kisked-övök állítására és segélyezésére s a magyar nyelv tanításában kitűnő tanítók és tanulók jutalmazására irányítja. Ez évben ily jutalmazásokra mintegy másfél ezer ft. a kiskedvők fenntartására és támogatására 15,000 ft van előirányozva.

A közgyűlést d. u. 2 órakor fényes bankett követte, melyen a hangulatot lelkes toasztok emelték. A banketten csakis 60 tag vett részt, holott 150-re volt számoltva.

Nógrádvármegvét a közgyűlésen és az ünnepélyesen Kövy Tivadar ur képviselte, mint aki vármegyénkben a magyar kultúra egyik kitűnő bajnoka, s a felvidéki m. km. egyeslet nógrádvármegyei fiók egyesletének elnöke. — A jövő évi közgyűlés a nyitrai Póstyénben fog megtartatni.

Alispáni jelentés.

Egyleteink s tarsulataink száma néhány önkéntes tűzoltó egyesülettel s a verőcei szépiészeti tarsulattal gyarapodott.

Vízhasználati engedély kiadott 2 esetben, folyamathban van a Lókos patak alsó részének szabályozása s tárgyalás alatt áll az Ipoly Tarócz és Törncs községek határában szabályozás, melyekkel kapcsolalban valószínűleg még oldást nyerend a Ráptól Tarnóczig terjedő Ipoly szabályozás is.

Az Ipoly és Szuha pataknak évekkel ezelőtt keresztül vitt szabályozásából kifolyólag elintézetlenül maradt s az érdekelték részéről számtalanszor panaszolt függő kérdéseit és sereimelt közmunka s közkezelési minster úr felhívásaitat rendelve: az érdekelték meghallgatása s a helyszíni bejárása Dr. Kovács Sándor ministeri osztálytanácsos úr s közben jöttömmel meg-ejtetvén, az érdekelték egyetelmű hozzájárulásával oly megállapodások létesítettek, melyek amennyiben kormány hatósági jóváhagyást nyercendnek, nemcsak minden jogosult igény kielégítését biztosítani hivatják, de egyszersmind a telences áldozattal létesített szabályozási műveletek fenntartását is biztosítandják.

Ipari ügyeink körül jelentékenyebb mozzanat felnem hozható. A folyó 1889. évben működésre hivatott iparhatósági megbízottak megválasztása eszközöltetett, az iparkamarai választók névjegyzéke egybe állított, az iparhatósági megbízottak egybegyűlés jelentései földművelés-, ipar s kereskedelmi minster úrhoz felterjesztettek: az újonnan létesített s.-tarjáni és szécsényi iparos iskolák a vármegye központi ipari alaphiból segélyeztetek. Vármegyénknek a betivásároknak idegen iparosok általi látogatása iránt alkotott szabályrendelete jóváhagyást nyert.

Losoncz város tanácsának mint I-ső foku iparhatóságnak azon kérelme tárgyában, hogy a losonczy ipariskolát látogató tanoncok mesterei a Losoncz városi iparhatóság joghatósága alá vonathassanak, a földművelés ipar s kereskedelmi minster úr elutasítólag válaszolt.

Az első foku iparhatóságok által 1888. évről vezetett ipari számadások számvevőileg felülvizsgáltatván pótlások végett visszaadattak s végleg még el bíralhatók nem valának.

A folyó tanév eredményeiről ezuttal még jelentést nem tehetvén felvilágosításomat eskis az 1887—8. tanévről terjeszthetem ki. A tanköteles s iskolába járó gyermekek száma a multhoz képest alig mutat változást mégis az elsőnél 169, az utóbbinál 140 főnyi szaporodás jelentkezik. A népiskolák száma nem változott maradt 312, de Losonczon keletkezett egy alsó foku kereskedelmi iskola, s jelenleg vannak folyamatban a tárgyalások egy leányiskola felállítását tekintetben.

(Folytatása következik.)

Két iskola-könyv. A városunkban működő tekintélyes számú tanítóknak talán éppen egyik érdemülről szolgát, hogy drága idejüket nem igen pazarolják a minden áron való tankönyvek irogatásával; e szakmában ugyanis egy évtized óta tultermeles betegségekben szenved hazánk. Két apró könyvecske fekszik azonban előttünk Balassa-Gyarmaton szerkesztett s ez évben ugyanitt kiadott iskolakönyvecsék, melyek a maguk nemében, úgy látszik, hízagot pótlók és így teljes figyelmünkre méltók.

Az egyik czíme: Német nyelvgyakorló, nyelvtani alapon, magyar tanulmány népiszkolák számára. I. évfolyam. Szerkesztették Brett Mór és Singer Adolf b.-gyarmati néptanítók.

Ha meghajlunk aminthogy saját jól felfogott érdekünkben meg kell hajolnunk azon kényszerű igazság előtt, akkor igenis nemcsak hasznos, de sőt szükséges miszerint megadjuk nekik a gyakorlati módot és eszközöket, arra hogy a ezért minél könyebben elérhessék: ez pedig főleg attól függ ha a gyermek már az elemi iskolákban, mielőtt a hazai magyar nyelv-tan-elemeivel már tisztába jött, s németül olvasni és írni megtanult, a német nyelv-tan alapelemeivel szintén megismerkedjék s némi szokméshez jusszon.

Ez lebegett a szerzők szeméi előtt midőn ők a 33 oldalra terjedő kis füzetkét, mint első évfolyamot, a népiskola II-ik, illetőleg III-ik osztályának használatára egybeállítva közrebesajították. A tulterheltebb gondosan kerülő e művecskében van számra 30, egy legfeljebb 2 soros, tehát könnyen betanulható szabály; továbbá 21 szó gyakorlat és 35 feladat befejezésül pedig olvasási gyakorlatok szövegűjtemények.

Ha, mint hisszük a könyvecske ez első kiadása hamarosan elfogy, a második kiadás szerkesztésénél ajánljuk a szerzők figyelmébe, hogy kerüljék gondosan a magyar nyelvben egészen idegen passzívumok használatát; például hibának tartjuk, midőn így tanítanak, 18-ik szabály: a német főnevek nagy kezdőbetűvel íratnak e helyett: a német főneveket nagy kezdőbetűvel írjuk vagy kell írni. 21-ik szabály: Himnusz főnév elé der, nőnemű főnév elé die, köznemű főnév elé das névelő tetetik e helyett: névelőt teszünk.

Egészben véve e hasznos művecskét, mely Darvai Armin könyvkereskedésben jelent meg s 15 kr-ért kapható, melegen ajánljuk első sorban is vármegyénk összes néptanítóit figyelmébe és pártolásába.

A második mű, melyet szintén Brett Mór b.-gyarmati isk. igazgató szerkesztett, és szintén Kék László úr nyomdájából, Darvai Armin kiadásában jelent meg, felekezeti jellegű, mint azt czíme is mutatja: *Bibliai történet és hitvallás népiszkolák számára.*

Circa 10 oldal van egy-egy osztálybelieknek szánta katekizáló modorban; aztán II-ik részként a hitvallás 20 oldal. Ismertetésül idézzük következő tanításait: „Egyes kivételes esetekben nyomond szabad szombatban is dolgozni, például ha a háza vesztélyben forog; tűz vagy vízvesztélyeknél, háború, alkalmával, betegségeknel stb. sőt felebarátunk életének megmentésére kell szombati napon akárminő dolgot végezni; mer bölcséink tanítása szerint: Istensímet és felebarátai szeretet alapja az egész isteni törvénynek. Kicsa mi felebarátunk? Minden ember valláskötelesség nélkül; mert minden ember Istentől teremtetett. A jószágos Isten tehát a mi közös atyánk, aki akarja, hogy az emberek testvéreileg szeressék egymást. Ezek tehát teljesen azonosak a keresztény tanokkal. Csak kövessük általánosán!” R. K.

Árnyékos tanácsok A szent tennetűzési híreszölésekkel szemben, hogy állami hivatalra kiválasztott magánát ki nevezetvén s ennelfogva a legközelebbi megrendő me-

gyei tisztújítás alkalmával megyei tisztségre nem reflectálnék, ezennel tisztelettel kijelentem, hogy amennyiben már eddig is a b.-gyarmati s a többi járások számos választónak teljes bizalmát bírti szerencsés vagyok, a b.-gyarmati járás főszolgabírói tisztségére igen is pályázni fogok.

B.-Gyarmaton, 1889. évi szeptember 7-én.

Hauzety Márton

Hirek és Különlélek.

Személyi hírek. Gr. Degenfeld Lajos főispánunk szept. 9-én érkezik B.-Gyarmatra. — Gr. Degenfeld József Hajdúvármegye főispánja a losonczy ünnepségeken aug. 31-én nem vehetett részt, mivel Debreczenben Karoly Lajos főherceg fogadásával volt elfoglalva. Br. Rozner Ervin Szécsény kerületi képviselő úr szept. hó 3-án B.-Gyarmaton idözött.

Kinevezés. Rozenweizg Károly az Ipoly-sági kir. törvényszékhez segéd telegkönyvezetővé nevezetett ki.

A kath. templom harangjai tárgyában a már jelzett értekezlet mult vasárnapon a városház tanácstermében a b.-gyarmati kath. hitfelekezeti hívek nagyszámának és néhány más érdeklődő derék polgárnak jelenlétében kívánt eredményre ment véghez. Schultz Lajos úr, mint kezdeményező indítványára elnökül Reményi Károly városbíró urat kérték fel, aki köszönetet mondva a bizalomért, szolgálatait kész ezen általa is rég megoldani óhajtott ügynek szentelni, s hogy kellőképp járassunk el indítványozta, miszerint a plebánus ft. Holtovinszky Károly úr küldöttségileg hivatassék meg a gyűlésbe. A küldöttség Vannay Ignác úr vezetésével megérkezett, a plebánus úr csakhamar megjelent tanácskozó hívei között s köszönet-örömmel adván kifejezte egyszersmind jelezte, hogy legközelebb a primás ő emmentőjénél személyesen fogja megköszönni a jóváhagyást arra nézve, miszerint a harangok újítási költségeire a templom pénztárának meghatározott része szintén igénybe vehetessék. Ezután Schultz Lajos úr az általa már beszerzett adatok alapján részletesen kifejté, mennyibe kerülne ha az összes harangokat, tehát mind a négyet az egyöntetű szép harmónia érdekében megújítanók. Számbevéve továbbá a meglévő vagy kiállításba helyezett alapokat, kitűnt, miszerint közel 1500 frt a hiány, melyet gyűjtés által lenne szükséges fedezni. A meglévő alapok közé számoltta azon nagyszerű adományt is, melyet most, mint öze Aninger Károlyné ő nga képviselője Sztranyavszky Géza kir. közjegyző úr jelentett be, t. i. hogy nevezett igen tisztelt anyósa rég táplált vallási áhízatos hódoló érzelmetől indítatva az úr diésőségére s korán elhunyt leánya Ilona férj. Sztranyavszky Gézánél emlékére a nagy harangot egészben önköltségen kívánja előállíttatni. Leírhatlan a lelkesedés, mit ezen nagyfelekű ajánlat a gyűlés tagjai közt előidézett; elnök indítványára a nemes szívű adományozónak jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztak. Majd az ügyek tovább intézésére egyszersmind a gyűlés vezetésére 15 tagú végrehajtó bizottság lón választva és pedig ft. Holtovinszky Károly elnöklete alatt Aninger László, Reményi Károly, Schultz Lajos, Elheniczky Flóris, Vannay Ignác, Farkas Ferenc, Sztranyavszky Géza, Ifj. Hummer Ferenc, Manósy Alajos, Molnár József, Rádi István, Gáborik Pál Fonodi István tagokból álló küldöttség. Az aláírást még a gyűlés tartama alatt jó példával kezdte meg a ft. plebánus úr; hisszük is, hogy az illetők mindegyike sietni fog buzgószámmal adóját leróni. Lapunk az adományok nyilvántartását készséggel elvállalja. Végül megjegyezzük, hogy az ügy pénztárosságát a gyűlés egyhangú felkérésére folytán Aninger László a jegyzői tisztséggel pedig Ifj. Hummer Ferenc urak voltak szívesek elvállalni.

A szélyi fürdő idény e hó 15-én fejezték be. Az újonnan berendezett fürdő a nyári idényben elég látogatott volt. Állandó vendégeinek száma 120-ra tehető, futó vendég ezren felül volt. A berendezés még nincs egészen befejezve, időrövidsége miatt ez idén többet tenni nem lehetett. Gr. Zichy Ferenc kegyes seniorunk öngyméltósága is oda nyilatkozott, hogy midőn egyszerre nem lehet mindent megtenni, jövőben fokozatosan újabb és újabb dolgokkal lesz felszerelve ezen kitűnő gyógyfürdő, habár áldozatok árán is. Egy értesülünk, hogy a jövő nyáron vas szerkezettű nagy pavillont fognak a táncszobára állítani. Az sem volna rossz, ha jövőre a társasági részvénytársaság megalakulna, mert szó ide szó oda, a szélyi nagy fuvar bérek visszatartják a közönséget a fürdő látogatásától. Legnagyobb hátránya azonban a fürdőnek a szélyi rossz út. A csokly vicinális alaphiból ki nem kerül az útjavítási költség. Ez ügyben eskis alispánunk segíthet a bajon valami okzerű intézkedéssel, mely intézkedést bizony halásan venné a közönség.

A közlegatás! Bizalmasa legközelebb (holnap után) szept. 10-én tartandó közgyűlés alkalmával két taggal kiegészítendő Test. Ezen két hely gr. Degenfeld Lajos ömeltőségének főispánja történt kinevezetése és Balas József lemondása folytán ürtült meg. B.-Gyarmat városa és a b.-gyarmati járás, mely B.-Gyarmattal együtt 32281 lakosságot számlál, s területi nagyságra nézve csak néhány kilométerrel kisebb a legnagyobb járásnál, t. i. a füleki járásnál, hol ugyan annyi a községek száma mint a b.-gyarmati járásban, t. i. 43. Igen érzi azt, hogy érdekei nemesen képviselve a közlegatásbi bizottságban, s ezen jóformán legnagyobb járásból egy tag nincs a bizottságban. Ezen körülmény által indítatva, ft. Simko Frigyes b.-gyarmati ev. lelkész úr szept. 1-én konferenciára hívta össze a b.-gyarmati megyei bizottmányi tagokat, kik a polgári iskolában szép számmal megjelenev, egy hangnáz Kövy Tivadar urat jelölték ki a bizottsági tagságra, s kijelentették, hogy Kövy Tivadar urnak megválasztása érdekében mindent elfognak követni: evéghül több tagból önképvélrehajtó bizottság választatott meg. Erintve volt ezen értekezleten az is, hogy a losonczy és szécsényi járások mellányolva a b.-gyarmati járás, különösen pedig

B.-Gyarmat város mint megyei székhely kívánalmait, a b.-gyarmati járás és B.-Gyarmat érdekében Kövy Tivadar mellett a b.-gyarmatiakkal sorompóba állanak. s Kövy Tivadar úrra fognak szavazni.

Tárgyalás. A b.-gyarmati kir. pénzügyigazgatóságnál 700 frt évi fizetés és 150 frt lakbérrel javadalmazott II. oszt. pénzügyi fogalmazói állás töltendő be, melyre a pályázati kérvények a b.-gyarmati pénzügyigazgatósághoz nyújtandók be.

Művelődés. B.-Gyarmaton szept. hó 9-én a nyári szinkörben előadást tartanak, mely alkalommal színe kerül Szigety Józsefnek a „Venbakancos és a fia a huszár” című vígjátéka.

B.-Gyarmaton megalom indult meg az iránt, hogy a hitbizományi iradalom és részben a gr. Forgách iradalom tulajdonát képező b.-gyarmati nagy vendég fogadók közül az egyik (a Zichy vagy a Balassa nevű) a város részére megvessék. Az e tárgyan megtartott értekezlet: Horváth Danó, Schultz Lajos és Manósy Alajos városi képviselőkkel küldte ki ez ügyben teendő javaslatot.

A szélyi volt 52. zászlój jelenleg 16-ik feldandár 2-ik zászlója e hó 4-én fejezte be városunkban az előgyakorlatokat és 5-én indult Nyitrára az idei őszi összpontosításra. E nyolcz napi gyakorlat alatt meggyőztünk róla, hogy honvédségünk daczára annak, hogy a zászlój törzsén kívül csak 6 csapatlitzettel rendelkezett, a legnagyobb igényeknek is minden tekintetben megfelelt. Különösen meglepő volt a harczerű czéllövészet a mikor a legénység a legprecisebb fegyelmet tanúsította, a mi mindenesetre kizárólag a oktató tisztikar és ennek elén álló Wigner Mihály tisztelt őrnagyunknak érdemülről róható fel. Ezen előzmények után megvagyunk győződve, hogy a nyitrai összpontosításnál előforduló fokozottabb kívánalmaknak ily vezetés mellett biztosan fényesen meg fog lázizászlóaljunk fedelni.

Bihari hegedő meg 1698-ban készült a nagy Stradivari cremonai mester műhelyében egy remek hegedő a honnan sok kézen keresztül jutva, I. Napoleon egyik ezredesének Dubois Rolandnak birtokába került. Az ezredes Napoleon bukása után Svájcba vándorolt ki és onnan a család egyik tagja Magyarországra magával hozva erekyhe gyanánt a hegedőt is. Az illető elszegényedett s özvegye a hegedőt Biharinak a híres cigányprimásnak adta el. Azóta ismét sok kézen fordult meg a száraz fa mesterek és legelső cigányprimások játszottak rajta. Végre a mult hetekben Sternberg Armin bpesti hangszergyárosnak adták el akitől csak a mult napokban vette meg Mihailoff orosz hegedőművész moszkvai zenetár 6000 forintért. A sok gazdát cserélt hegedőnek amint mondani szokás jiratai helyereendben vannak s egész csomótalkotnak Maguk ezek az elárgult akták is nagy érdekűek.

Érdekesen van mindazoknak, ki a tisztaságot kedvelik A „Zacherlin” a legkitűnőbb és leghibzatosabb gyorslatás s végleges kürtása a kellemetlen rovar férgeknek s ezek fészkeinek. Megsemmisíti tökéletesen a poloskákat és bolhát, alaposan tisztítja a konyhát a puhany férgek (svábbogár) és pelétkélt, gyorsan elpusztítja a legyeket megóvja a házi állatokat s kerti növényeket minden rovarról s ettől eredhető betegségekelt; hatályosan kiirtja s tökéletesen tisztán tartja a fejet a férgelt stb., ennelfogva bizton ajánlható a lakosztályok, konyhák, istállók, szoba növények és madár kálitkák tisztán tartására, ugyszintén szállók, vendéglők, kocsmák, bórkereskedők, szűcsök; de egyszóval mindenkinek, ki a tisztaságot és egészséget kedveli. — Minden egyes üvegese „Zacherlin” névlegés védjeggyel J. Zacherl van. elátva, s könnyen felismerhető a közönséges feregirtó portól, mely vagy nyitva mérlegelve, dobozokban, és esomagokban vagy utáztott üvegesebben elarusitattak Ennek folytán bevásárlásnál követeltessek kivételesen „Zacherlin” s megfigyeltessek a névleges „Zacherlin” fordítások figyelem az utáztott esalásokra. — Továbbá felhívjuk tisztelt olvasóközönségünk szives figyelmét mai számunkban megjelent Zacherlin hirdetésére.

Azt a borz sző fölfedezést tették az utóbbi években hogy a halálesetek legnagyobb részét vesebaj okozza. Ennek a szervnek tehát ezennel nagyobb figyelmet kell szentelni, működését és megbetegedéseit jobban tanulmányozni, hogy a halálesetek csökkenjenek. Ezen szervnek egészséges állapotban való fenntartására, sajnos, igen esekély figyelem fordították. Thompson E. Th. dr. Londonban, a híres sződülési kórszerkialista post mortem kimutatja hogy a Brompton kórhazban meghalt eskórosok 52 százaléka vesebajban szenvedett s kétségtelen, hogy ez volt alapoka az eskórnak. Színtűgy be van bizonyítva, hogy a szőbajok legnagyobb része vesebajból származik. Ezrével halnak meg naponkint az emberek, s okul minden képzelhető betegség említették, holott valóban vesebaj az ok. A veséknek az a fontos feladatuk van, hogy a testből kiválasszák a mérges alkatrészeket, s mint ilyenek a test mérgegtávolító szerveinek nevezhetők. Ha ez a működés, hányos, a test okváltatás megzavarodik, mely mergezett vérrel, mely keringsében a test minden részét érinti s egy vagy több szervet megront. Ehez járul még, hogy egyetlen egy szerv sínés annyi betegségeknek kitéve, egy sem oly fogékony betegségek iránt mint a vese. Ezekből mindenki meg fog győződni, mi fontos dolog megőrizni a vesék egészséges állapotát, s időről-időre oly szerrel élni, mely azokat erősíti és egészséges működésüket biztosítja. Sok orvosi tekintélynek valamint laikusoknak is általános véleménye, hogy Warner Safe Cure-je az igazi és egyetlen orvosság, mely ezt a kedvező befolyást gyakorolja a vesékre s ezeket, ha egyszer beteg állapotba jutnak, sikerrel gyógyítja. Egészséges vese egészséget jelent, e szervnek egészségtelen működése pedig betegséget és szenvedést. Warner Safe Cure-je kapható e „Salvator” gyógyszerárban Pozsonyban, Török József úr gyógyszerárban Budapestén s más ismertebb gyógyszerárakban.

Horváth Danó,
felelős szerkesztő.

Kiváló szer minden rovar ellen.

"Zacherlin"

Csak akkor valódi minőségű:

ha palaczkokban van ezen felirással

J. ZACHERL.

A mit pusztán papírban néhány krajczárért árulnak attól különösen óvakodni kell, mert az nem valódi rovarpor.

A mindenféle hamis utánzataira a valódi Zacherlin-palaczkoknak komolyan és óva kell figyelmeztetnünk, bárha hírnevére féltékeny eladó a hamisított áru eladásától vonakodni is fog.

J. ZACHERL, BÉCS.

Kaphatók:

Csomagolt palaczk.

B.-Gyarmaton: Felsenburg Teodor
Feledy Ignác,
Benkó József
Kanitz Ödön gyógyszer-
tárában,
Hummer Mihály,
Bachár Gyula,
B.-Gyarmaton: Ebenführer Lajos,
Ipolyvágyon: Dombó Károly,

Kis-Terenyén: Bee's Fűtőp utó la,
Losoncson: Kirschner Dániel gyógy-
szertárában és
Pohorny Ede gyógyszer-
tárában,
Losoncson: Savid J. V. és fiait,
Salávy Lajosnál,
Kis-Terenyén: Kirner Józsefné,
Lupcska Dánielnél,

Csomagolatlan palaczk.

Salgó-Tarján: B. Th. és Majernik,
Szécsény: Deutsch Sandornai,
Schlesinger Salamonnai,
Vácson: Tragar Ignác,
Intzedy Soma,
Hufnagel Imre,
Müllmann Géza,
Haidfeld Anjos,
Klein Ignácznál.

Örökeladási hirdetmény.

Az esztergomi méltóságos főkapitán tisztsége részéről közhírré teszem, miszerint:

- 1) a felső-szatóki koresma 340 frt,
- 2) az inámi koresma 320 frt,
- 3) az ipoly-nyéki koresma 800 frt, végül
- 4) a hrussói koresma 300 frt

becsértékben örökáron, zárt ajánlatok mellett eladatik. Az ajánlatok, valamint a becsértéknek 10 % -ja f. évi szeptember hó 10-ig az ipoly-nyéki ispáni hivatalba, — hol egyszersmind a közelebbi feltételek is megtekinthetők, — küldendők be.

Kelt Ipolynyéken. 1889. augusztus hó 22-én

BORÓCZY ERNŐ,

urad. tiszt.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint üzletemben mindennemű **arany, ezüst zseb-, fali és inga órákat**, ugyancsak mindennemű **arany és ezüst-neműket** raktáron tartok, továbbá mindennemű kellékeket a **villanyos szobajelzőhöz**, azok berendezését és javítását a leg-
jutányosabb áron elvállalom, nemkülönben az órák és arany ékszerészethe vágó munkálatokat jótállás mellett legolcsóbban eszközölöm.

Hálás köszönetet mondok az eddig atyám iránt tanúsított kegyes pártfogásért, esedezem azt reám is átruházni, magamat a nagyérdemű közönség kegyes jóindulatába ajánlván

teljes tisztelettel

REISZ SÁNDOR

órás, arany és ezüst műves B.-Gyarmaton.

VÉGHLESI

VERA-forrás

Hazánk
legtisztább, legolcsóbb

legjobb szénsavdús, égvényes
SAVANYUVIZE

Véghles-Szalattán: Zólyomgyé.

Árverési elhalasztás.

A Nógrádi Lapok 34. és 35. számában a Divényi Senioralis uradalom részéről köz-
zétett regále épületek árverési határideje, közbejött körülmények folytán későbbre ha-
lasztatik.

Senioralis uradalmi felügyelőség.

Galgóczy féle házban (n. Tábor utca) 3 szo-
bából, 2 élszoba, konyha, pincze, 2 istálló
12 marhára, 3 holdas kerttel folyó évi októ-
ber hó 1-jétől — 200 forint évi hasznóbér-
rel — kiadó.

Tisztelettel

Rittinger-Galgóczy Anna.

HIRDETMEY.

A Szerb utcában 203a számú ház
f. évi október hó 1-től bérbe, esetleg
kedvező feltételek mellett „szabadkéz-
ből” örök áron eladó.

Bővebb felvilágosítással szíveségből
szolgál

FELEDY HENRIK
B.-Gyarmaton.

Kárpátivörös afonyát

frissen befőzött legjobb minőségű, kilója 26
krajczárjával, 5 kilós s azon felüli nagyságú
bödönökben, utánvét mellett szállít

Pavlovsky Marie,
Prakla.